

B.A.II Sem – IV Paper No.V

Gender and Violence

लिंगभाव आणि हिंसाचार

Topic 4: Women's Harassment at Workplace

कार्यस्थळी होणारा स्त्रियांचा छळ

A. Nature of Women's Harassment :

कार्यस्थळी होणाऱ्या स्त्रियांच्या छळाचे स्वरूप :

A. Nature of Women's Harassment :

कार्यस्थळी होणाऱ्या स्त्रियांच्या छळाचे स्वरूप :

□ प्रस्तावना :

- २१ वे शतक - स्त्री स्वातंत्र्य, स्त्री मुक्ती, स्त्री - पुरुष समानता इ. विचार स्वीकारले जात आहेत.
- प्राचीन व मध्ययुगीन काळ - परंपरागत समस्या उदा. सतीप्रथा, बालविवाह, स्त्री शिक्षणास बंदी
- तीव्रता कमी व समस्यांचे निर्मूलन
- आधुनिक कालखंड - स्त्रियांना काही नवीन समस्यांना सामोरे जावे लागत आहे
- 'कार्यस्थळी होणारा स्त्रियांचा छळ'

A. Nature of Women's Harassment :

कार्यस्थळी होणाऱ्या स्त्रियांच्या छळाचे स्वरूप :

- स्त्रियांच्या दर्जातील सुधारणा :
- एकूण कार्यशक्तीत काम करणाऱ्या स्त्रियांच्या प्रमाणात वाढ - घटनात्मक अधिकार, औद्योगिकीकरण, नागरीकरण, स्त्री शिक्षणाचा प्रसार, व्यक्तिवादाचा प्रभाव, उच्च जीवनमानाची अपेक्षा, जागतिकीकरण
- भारतातील स्त्री कामगारांचे प्रमाण :
 - 1961 - 10.03 %
 - 1971 - 24.79 %
 - 1991 - 26.96 %
 - 2001 - 31.06 %
- सकारात्मक बाजू : स्त्रियांचे स्वावलंबन व दर्जा उंचावण्यास मदत
- नकारात्मक बाजू : कामाच्या ठिकाणी होणाऱ्या छळात वाढ
- सामाजिक समस्येची निर्मिती

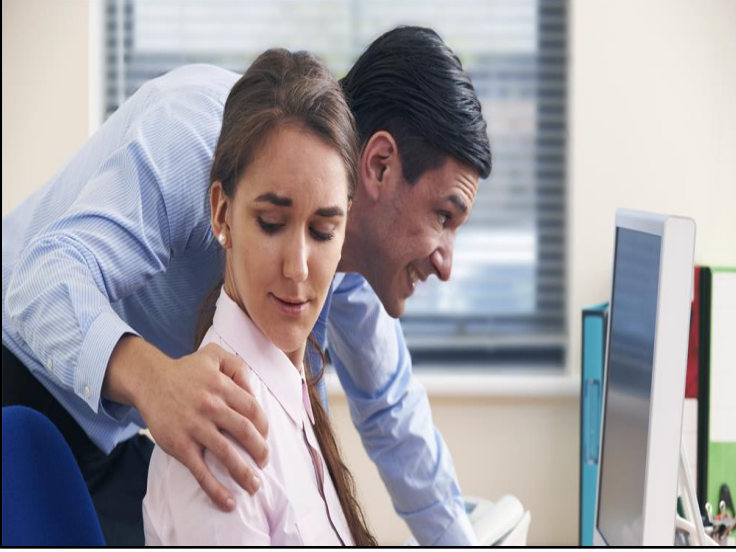
A. Nature of Women's Harassment :

कार्यस्थली होणाऱ्या स्त्रियांच्या छळाचे स्वरूप :

- **छळ** : अर्थ,व्याख्या व वैशिष्ट्ये
- **प्रा.चंद्रकांत खंडागळे** : “एखाद्या व्यक्तीस त्रास देणारे,अस्वस्थ करणारे,धमकावणारे,अडचणीत आणणारे तसेच तिची मानहानी व अवनिती करणारे वर्तन किंवा कृत्य म्हणजे छळ होय”.
- **कायदेशीर दृष्ट्या** : एखाद्या व्यक्तीस त्रास देणारा, धमकावणारा,धाक दाखवणारा,घाबरवणारा किंवा सुरक्षिततेविषयी तिच्या मनात भीती निर्माण करणारा वर्तनाचा प्रकार म्हणजे छळ होय.
- **छळाची वैशिष्ट्ये** :
 १. वर्तनप्रकार -
 २. जाणीवपूर्वक वर्तन -
 ३. संकीर्णता -
 ४. अवांछनीय वर्तन -
 ५. दादागिरी -
 ६. असंमजसपनाचे कृत्य -
 ७. विविध आधार - वंश,जात,धर्म,लिंगभाव

A. Nature of Women's Harassment :

कार्यस्थळी होणाऱ्या स्त्रियांच्या छळाचे स्वरूप :

A. Nature of Women's Harassment :

कार्यस्थली होणाऱ्या स्त्रियांच्या छळाचे स्वरूप :

१. कार्यस्थळ :
२. काम / नोकरी करणारी स्त्री :
३. विविध मार्गांचा अवलंब :
४. छळ करणारे पुरुष :
५. लिंगभावविषयक भेदभाव हा आधार :
६. पिडीत स्त्रियांचे सहकार्य :
७. छळाचे दुष्परिणाम :
८. प्रतिकाराबाबत उदासिनता :